

Avslutningsseminar, Økokorn 2012-2016

Rodukrudtsbekæmpelse i økologisk jordbrug i Danmark

Bo Melander

Institut for Agroøkologi
Forskningscenter Flakkebjerg
DK-4200 Slagelse, Danmark

bo.melander@agro.au.dk

CORE organic

PRODIVA

www.coreorganic.org

Anbefaling fra rådgivningen

Mindst 20% kløvergræs til afhugning i sædskiftet (vekstfølgen)

- Foder – hyppige afhugninger
- Grøngødning – rodukrudtsarternes kompensationspunkt

Kveke (*Elytrigia repens*), ingen specifik timing

Åkertistel (*Cirsium arvense*), 8-10 blade

Dylle (*Sonchus arvensis*), 5-7 blade

Mekanisk bekæmpelse mellem afgrøder

Langvarige vekstfølgeforsøg

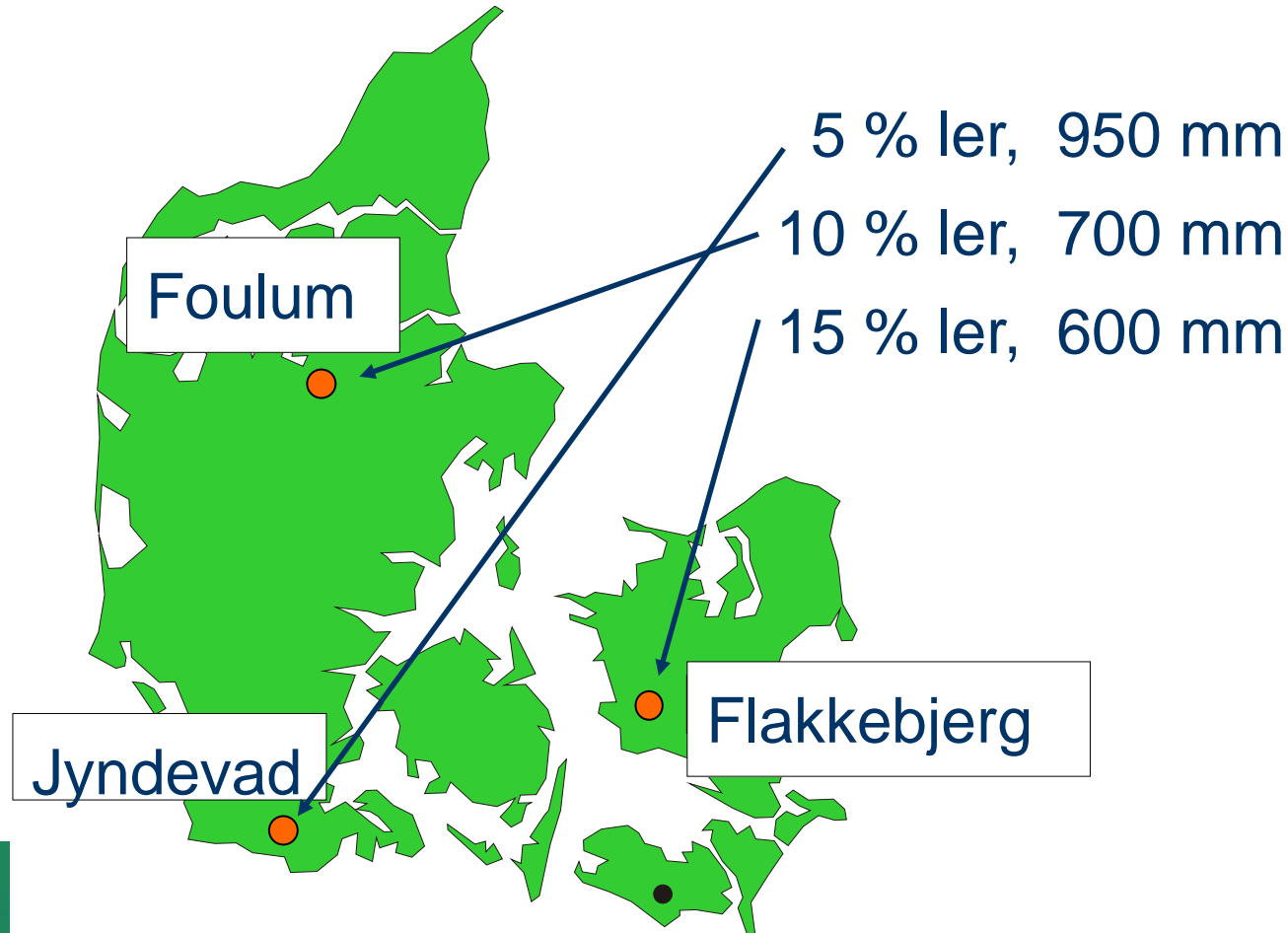

Behandlinger:

- Sædskifte (vekstfølge)
- Startafgrøde / afgrøderækkefølge
- Gødskning (gjøsel)
- Efterafgrøde
- Mekanisk bekæmpelse

Økologiske vekstfølgeforsøg i DK, 1997-2009

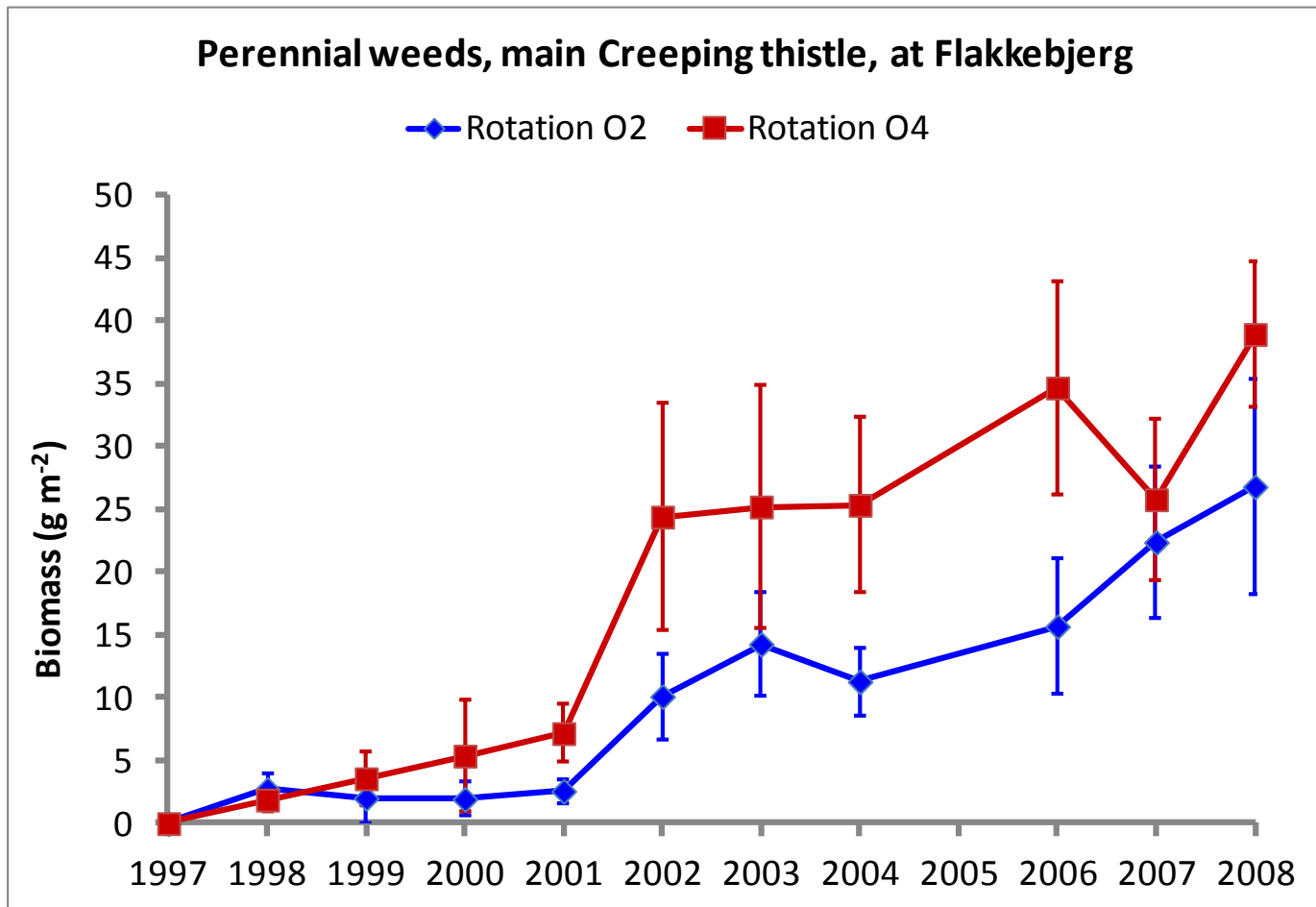

Vekstfølgeforsøget på Flakkebjerg/Foulum

Rotation	Vekstfølge O2	Vekstfølge O4
1997-2000	Vårbyg:kløvergræs Kløvergræs Vinterhvede Ært:vårbyg	Havre Vinterhvede Vinterhvede Ært:vårbyg
2001-2004	Vårbyg:kløvergræs Kløvergræs Vinterhvede Lupin:vårbyg	Vinterhvede Havre Vårbyg Lupin
2005-2008	Vårbyg:kløvergræs Kløvergræs Kartofler Vinterhvede	Vårbyg Hestebønne Kartofler Vinterhvede

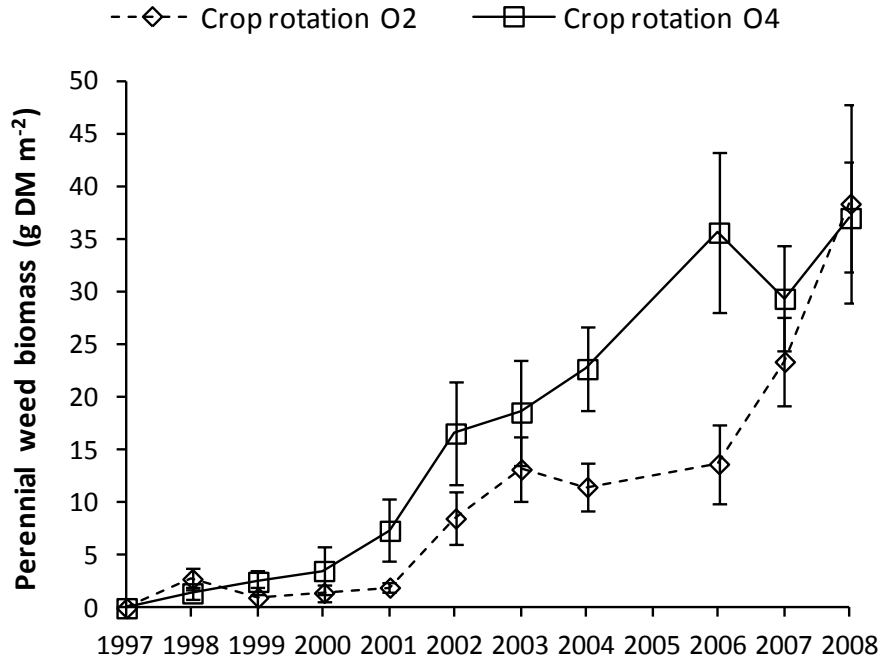
± efterafgrøde, ± gødning (gylle)

Opformering af åkertistel på Flakkebjerg

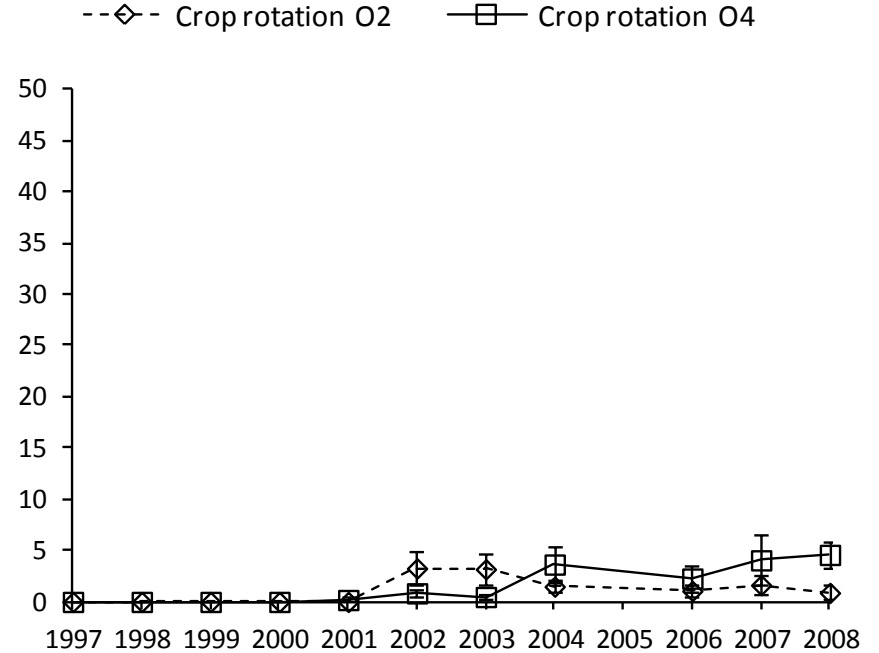

Opformering af rod ukrudt Flakkebjerg og Foulum

Flakkebjerg

Foulum

Faktorer af betydning for væksten af åkertistel

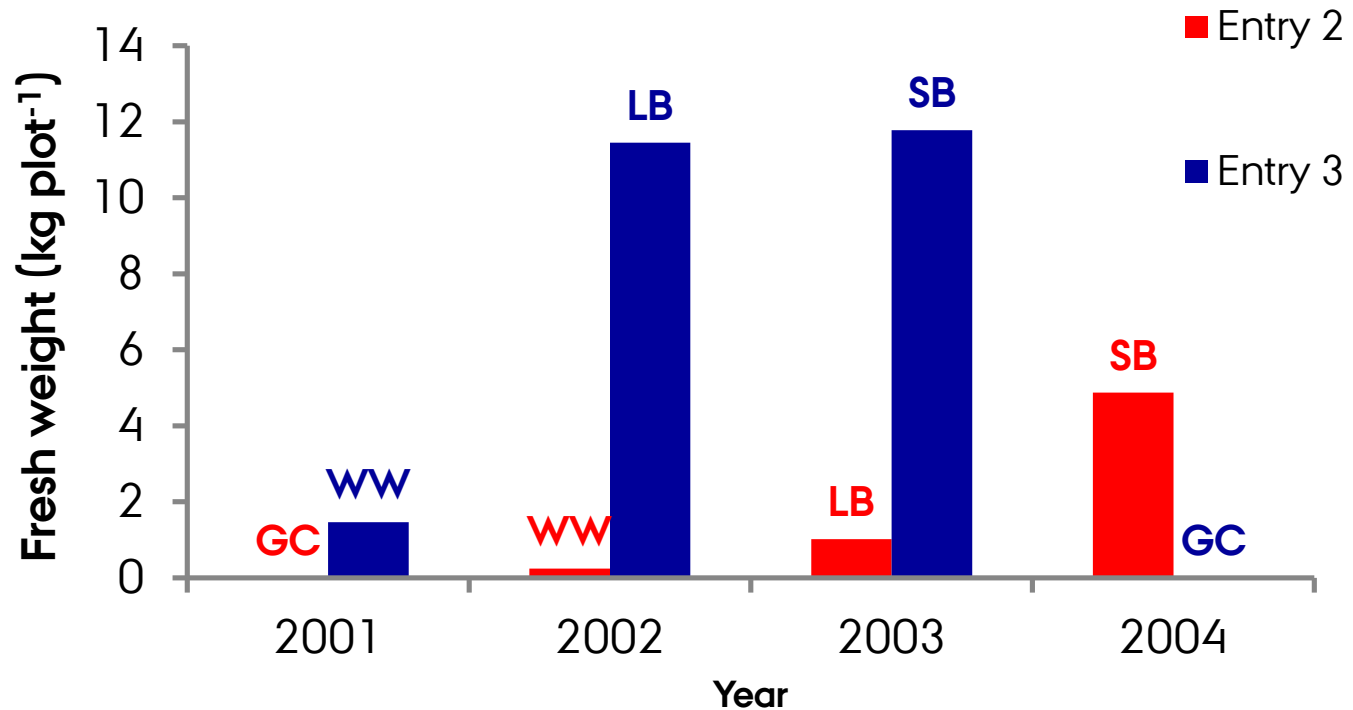

- ✓ Sædskifte (vekstfølge)
- ✓ Startafgrøde, den specifikke afgrøderækkefølge
- Efterafgrøde
- Gødskning
- Mekanisk bekæmpelse efter høst

Betydningen af afgrøderækkefølgen

Creeping thistle in crop rotation O2

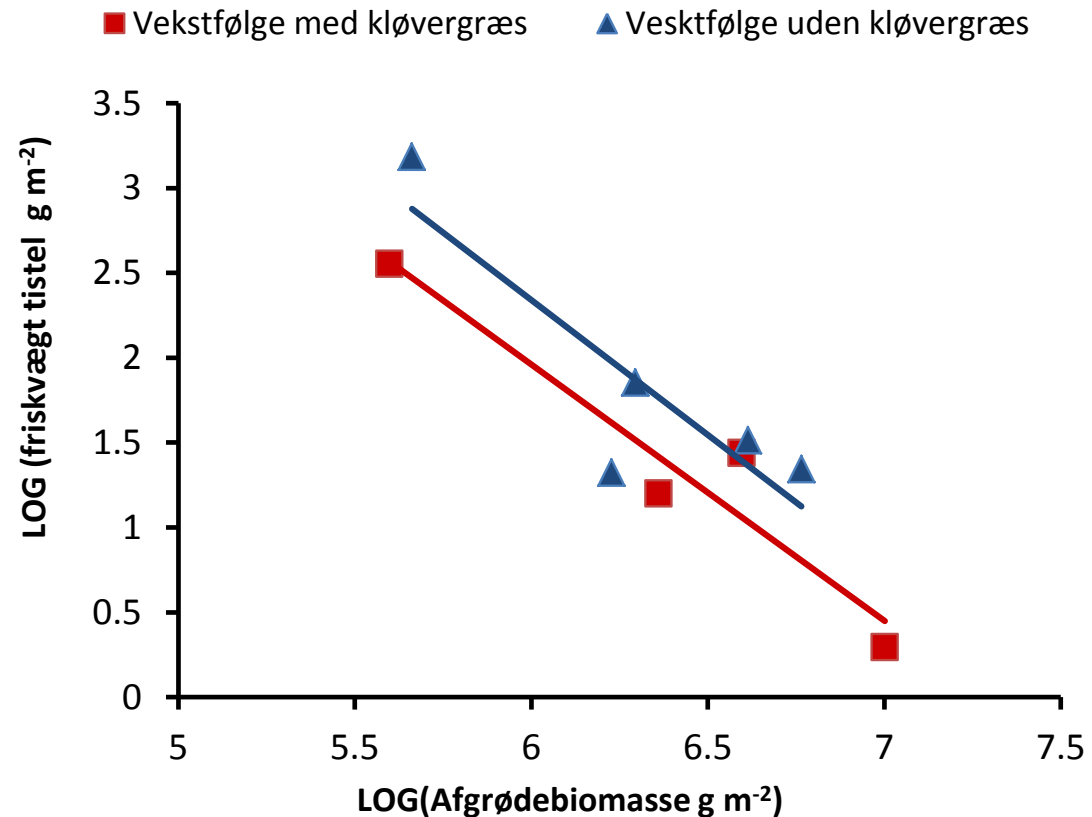

Afgrødeeffekter på åkertistel

Afgrøde	Effekt
Lupin	8.9
Lupin:vårbyg	2.6
Vinterhvede	2.0
Vårbyg	1.0

Åkertistel friskvægt korreleret med afgrødebiomassen

Rådgivningens anbefalinger til direkte bekæmpelse af åkertistel og dylle

---

- Minisommerbrak
- 2 x pløjning
- Vingeskærsharvninger efter høst
- Tidsler og vintersæd er en dårlig kombination

Mekanisk bekæmpelse af åker-tistel efter høst

Forsøg på Flakkebjerg (JB6) 2009-2011

Behandlinger	Årlig reduktion i %
1. Pløjning november	69
2. Pløjning forår	84
3. Horsch Terrano, udsultning	86
4. Horsch Terrano, udsultning 10 cm dybde	86
5. Som 4, men 15 cm dybde	92

Mekanisk bekæmpelse af dylle efter høst

Forsøg på Flakkebjerg (JB6) 2009-2011

Behandlinger	Antal skud parcel ⁻¹
1. Pløjning november	29
2. Pløjning forår	16
3. Horsch Terrano udsultning	<1
4. Horsch Terrano udsultning 10 cm dybde	5
5. Som 4, men 15 cm dybde	4

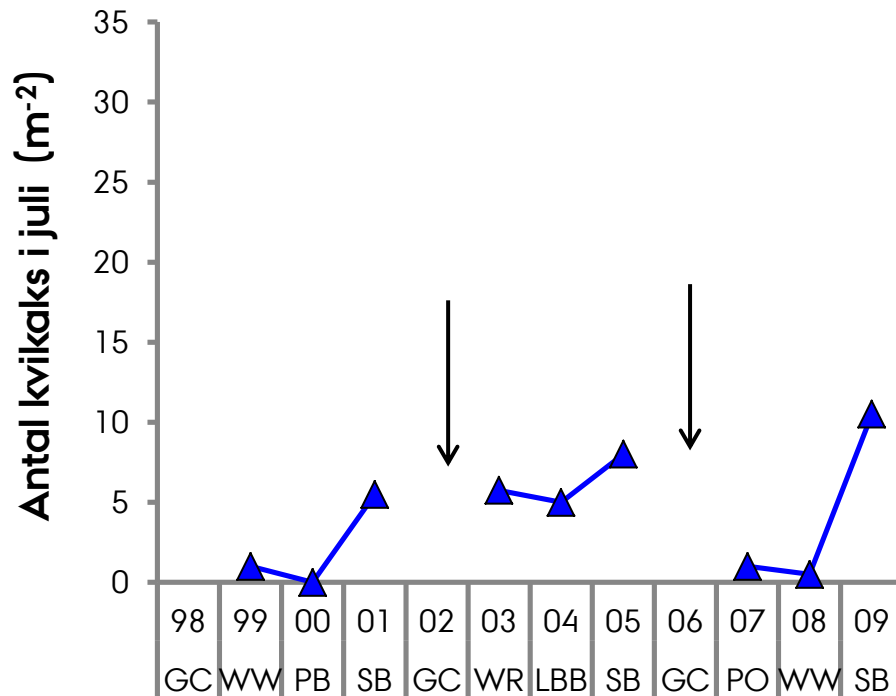
Vekstfølgeforsøget på Jynde vad, grovsand

Rotation	Vekstfølge O1	Vekstfølge O2
1997-2000	Vårbyg:udlæg Kløvergræs Vårhvede Lupin	Vårbyg:udlæg Kløvergræs Vinterhvede Ært:vårbyg
2001-2004	Vårbyg:udlæg Kløvergræs Havre Ært:vårbyg	Vårbyg:udlæg Kløvergræs Vinterrug Lupin:hestebønne:vårbyg
2005-2009	Vårbyg Hestebønner Poteter Vinterhvede	Vårbyg:udlæg Kløvergræs Poteter Vinterhvede

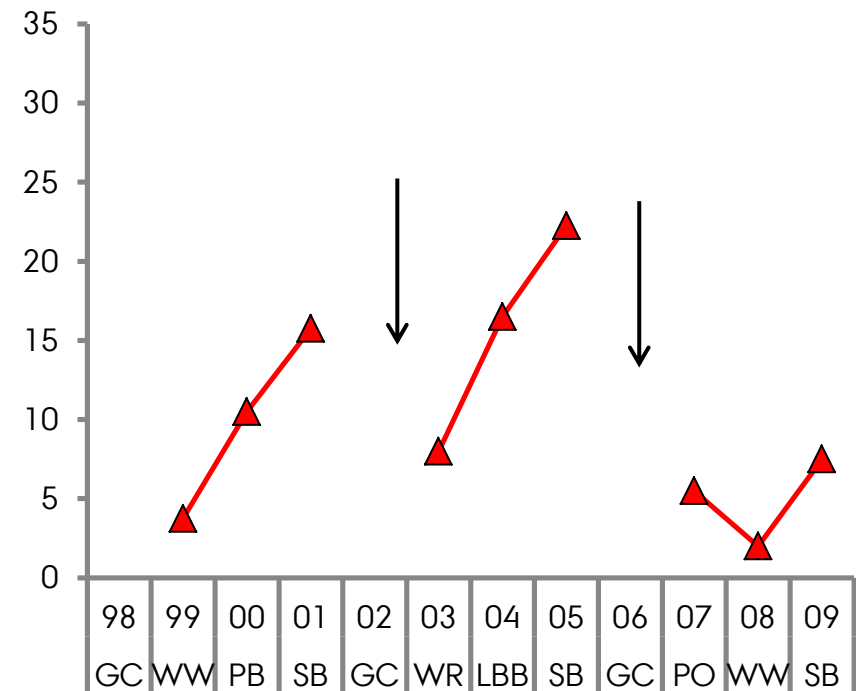
± efterafgrøde, ± gødning (gylle)

Kveke på sandjord

Uden efterafgrøde

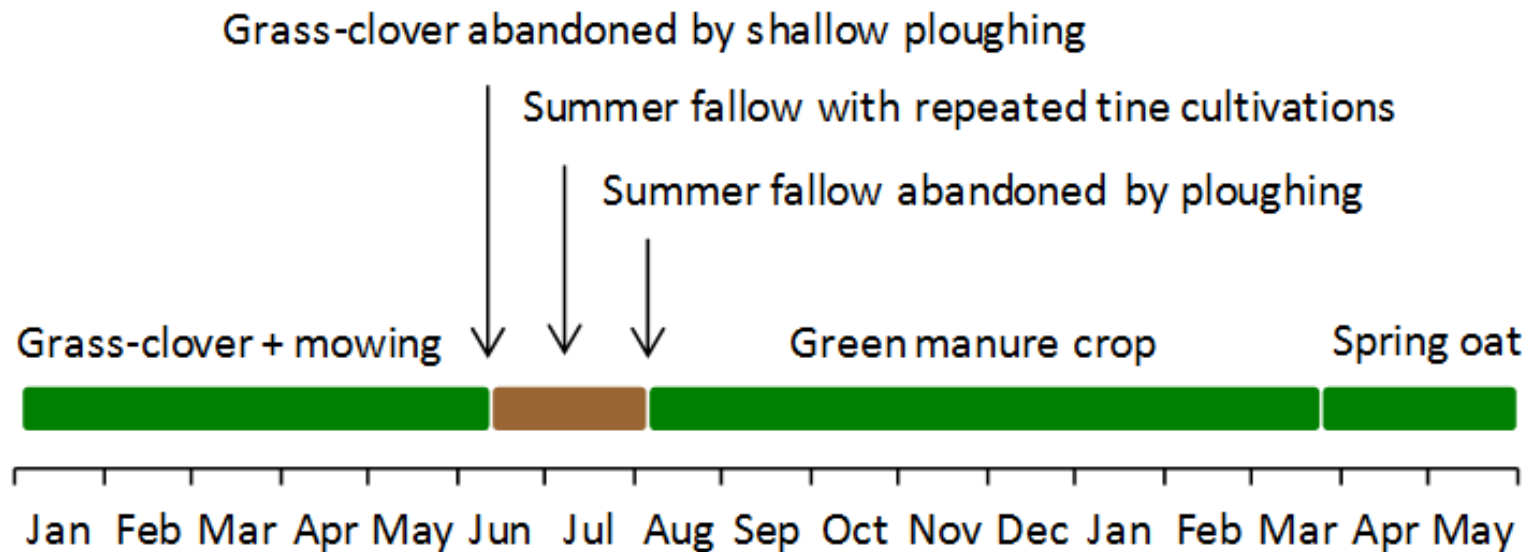
Med efterafgrøde

Minisommerbrak

A. Summer fallow in crop rotation O1

Effekter på kveke

Faktor	Effekt
Bælgsæd:byg - blanding	+736%
Vårhvede	+501%
Vinterhvede / kløvergræs forfrugt	+444%
Vinterhvede / vårbyg forfrugt	+103%
Lupin / kløvergræs forfrugt	+397%
Lupin / korn forfrugt	+195%
Vårbyg / korn forfrugt	+124%
Vinterrug	0%
Poteter	0%

Effekter på kveke

Factor	Effekt
Minisommerbrak	-62%
Stubharvning efterfulgt af efterafgrøde	-26%
Harvning forår	-20%
Gødskning	-18%
Stubharvning uden en efterfølgende efterafgrøde	-14%

Konklusioner

Mindst 20% kløvergræs i sædskiftet

- Økonomisk fordelagtigt
- Akkumulere nitrogen
- Øge frugtbarheden generelt
- Gør det muligt at udføre afhugninger
  - 👍 Åker-tistel
  - 👍 Dylle
  - 👎 Kveke

Konklusioner

Bælgsæd i sædskiftet: ært, hestebønne og lupin

- Fikserer nitrogen
- Bliver åbne sent i vækstsæsonen
- Modner sent, især hestebønne

 Åker-tistel

 Dylle

 Kveke

Konklusioner

Mekanisk bekæmpelse

- a. Minisommerbrak
- b. 2 x pløjning (sensommer før efterafgrøde og igen forår)

👍 Åker-tistel

👍 Dylle

👍 Kveke

Stubharvninger efter høst

👍👎 Åker-tistel

👍👎 Dylle

👍 Kveke